מי שהוציאוהו פרק רביעי עירובין מט.

אף זו דברי ר' שמעון. אפילו להשמש שמיהן עמה ר' שמעון הוא דשרי דהא אפילו אמצעית בשמיהן נמי שרי אבל לרבנן פליגי בכולה ואמרו שלשתן אסורין זו עם זו. ל"א אף זו דברי ר"ש ר' שמעון גופיה לא שרי אלא אחילוטות באמצעית וקשיא לי הא תנן במתניתין [מה:] היא מותרת עמהן ועוד מאי אף הכי איכא ליה למימר זו דברי ר"ש אף משמע דבתרוייהו שרי. ולשון אחרון זה שמעתי וכן עיקר והיא מותרת עמהן דמתניתין מתרץ לן שמואל דהכיתר שימוש שבאמצעית קאמר דומיא דהוא מותר עמהן דרשא ואיידי דתנא רישא הוא מותר עמהן תני נמי סיפא ואף זו הכי משמע אף ר' שמעון המיקל אוסר כזו דאין באמצעית מותרת בחילוטות אף איסור זה ר"ש נמי אמרו כרבנן. ואליבא קמא קשיא מאי ואחדא שמואל לטעמיה אי נמי הוה אמר כרב הוה מצי נמי למימר לרבנן עירבה עם שמיהן אסורה עם שמיהן לאין ג' רשויות משמשמשות לרשות אחת: **אביי דווסיה דשמואל.** דאפילו ר"ש לא היה אמצעית בחילוטות כדקתני זו מביאה ממון ביתה כו' ואילו אמצעית בחילוטות לא קאמר: **ואודא שמואל לטעמיה** דאמר אף לר"ש אין שמי רשויות משמשמשות לרשות אחת: **למה הדבר דומה.** לאלשה שנכנסו בדרך קלי: **זו מביאה.** באמצעית ואוכלת וזו מביאה באמצעית ואוכלת: **חוץ שכין שני מבואות.** פתוחה לשניהן: ה"ג **עירבה עם שניהן אסורה עם שניהן.** אפילו לרבי שמעון והיינו שמואל לטעמיה דאמר שמואל) הלכה כדברי המיקל בעירוב ואי הוה שרי ר"ש בהא לא הוה אמר שמואל אסורה עם שניהן: **לא עירבה עם שניהן.** לא עירבה לא עם זו ולא עם זו: **אוסרת על שניהן.** מלהוציא מחצרותיהן למבוי וכגון שרגילה כל ימות החול ללאת ולבא בשניהן דרך פתחים דריסת הרגל שיש לה אוסרתן כדמפרש דאי לא הוה רגילה אלא אחד לא אסרה אחידך ואע"ג דרגילה עם שניהן זו היא תקנתה מערבת עם האחד וגלית דעתה שנסתלקה מן האחר ומותר האחד לעצמו: **היפה באחד רגילה.** ללאת ולבא כל שעה ובאחד אינה רגילה ולא עירבה לא עם זו ולא עם זו זה שרגילה בו אסור שאינו זו אוסרת עליו דמייה הוא והרי לא עירבה והאחר מותר שאינה הימנו: **אוסר רגילה לעצמו.** דהא אלקא נפשה מיניה: **וזה שאינה רגילה בו לא עירב.** אפילו בפני עצמו: **והיא נמי לא עירבה.** לא עם זה ולא עם זה: **דוחין אוסה אצל שאינה רגילה.** אלא לאסור על זה שעירב הואיל והאי לא מפסדא מידי דהא לא עירב: **מדם סדוס.** דאפילו מידי ה) דלא חסר ביה לא מהני לאחריה והכא על כרחיה דחיין ליה גבייה: **מדם סדוס.** שני שניה: **המקפיד על עירובו.** אם יאכל אחד מבני חבורה את הפת שנתן הוא: **עירוב שמו.** שיהו כולן מעורבין ומרוצין בו אלא יאמרו אלא שותפות נוחה ועריבה: **אנשי ורדינא.** ליקרין היו: **החולק.** בשני כלים אינו עירוב משום האי טעמא גופיה דמה שמו עירוב שמו: **דמנא למנא ואייבר.** שלא יכול הכלי להחזיק כל העירוב ולא חילקו מדעת וכי קאמר שמואל כגון שחילקו מדעת: **ופרפי למה לי.** לשמואל הואיל ותרוייהו חד טעמא דקפיד ומולק: **דמיפלג פלגיה.** וכטל שמיה דעירוב משמע מעורב: **שמניחין בו עירוב.** מרבעה שבנו עירובן ונתנוהו בבית ממישי אין צריך להניח שם פיתו: **לאו משום דכיון דמנח ליה.** לבעל הבית ריפתא בסלא דידיה שהוא אוכל ממנו דמנח בכלי עם העירוב דמי: **דכולהו הכא דיירי.** משום פיתן הוא להו דירתן וכ"ש בעל הבית שהוא דר שם ממש בתוכו ואפילו אין לו פת בכל הבית שפיר דמי: **עירוב.** שהוא מצרפן טעמא משום קנין שמקנה להו בעל הבית לשותו ונמצאו כולם בעלים בבית זה שהעירוב מונח בו וכל אחד משועבדת לרשותם זו ואחת היא: **ומפני מה אין מערבין במעה.** ליתן כל אחד ואחד מעה ומעותיו יקנו לו רשות מכירו: **לאיקלקולי.** להשתכח תורת עירוב: **משום דירה.** שדעתו של אדם על פיתו והוו להו כאילו דיירי בההוא ביתא ואין בחצר זו אלא דירה אחת והרי כל רשות החצר מיוחדת לבית זה: הכי גרסינן **איכא בינייהו כלי ושאין בו שוה פרוטה וקטן.** למאן דאמר משום קנין יכולין לקנות בסודר כדרך שאר קנין ואין יכולין לקנות בפת שאין בו שוה פרוטה ואפילו הוא מזון ג' סעודות ואין יכול לעשות הקנין שלא בערב עליו עירובי חצירות דלאו בר מקנה ואקנויי הוא ולמ"ד משום דירה לא מהני קנין סודר ומערבין בחוכל שאין בו שוה פרוטה וקטן גוכה את העירוב דפת משויא להו חדא דירה וקטן לאו מידי עביד: למקוס

אף זו דברי ר' שמעון אבל חכמים אומרים שלשתן אסורות תניא כוותיה דרב יהודה אליבא דשמואל א"ר שמעון למה הדבר דומה לשלש חצירות הפתוחות זו לזו ופתוחות לרה"ר עירבו שתים עם האמצעית זו מביאה מתוך ביתה ואוכלת וזו מביאה מתוך ביתה ואוכלת זו מחזרת מותרה לתוך ביתה וזו מחזרת מותרה לתוך ביתה אבל חכמים אומרים שלשתן אסורות ואזדא שמואל לטעמיה דאמר שמואל חצר שבין שני מבואות עירבה עם שניהם אסורה עם שניהם דאמר שמואל אינו עירוב כמאן דתניא [ג] חמשה שגבו את עירובן ונתנוהו בשני כלים ב"ש אומרים אין זה עירוב וב"ה אומרים הרי זה עירוב אפילו תימא ב"ה עד כאן לא קאמרי ב"ה התם אלא דמליין למנא ואייתר אבל היכא דפלגיה מיפלג לא ותרתי למה לי צריכי דאי אשמעינן התם משום דקפיד אבל הכא אימא לא ואי אשמעינן הכא משום דפלגיה מיפלג אבל התם אימא לא צריכא אמר ליה ר' אבא לרב יהודה בבי מעצרתא דבי רב זבאי מי אמר שמואל החולק את עירובו אינו עירוב והאמר שמואל בית שמניחין בו עירוב אינו צריך ליתן את הפת מ"ט לאו משום דאמר דכיון דמנח בסלא כמאן דמנח הכא דמי ה"נ כיון דמנח בסלא כמאן דמנח הכא דמי א"ל התם אע"פ שאין פת מ"ט דכולהו הכא דיירי אמר שמואל עירוב משום קנין וא"ת מפני מה אין קונין במעה מפני שאינה מצויה בערבי שבתות היכא דעירב מיהו לקני גזירה שמא יאמרו מעה עיקר וזמנין דלא שכיח מעה ולא אתי לאיערובי בפת דאתי עירוב לאיקלקולי רבה אמר [ד] עירוב משום דירה מאי בינייהו איכא בינייהו כלי ופחות משוה פרוטה וקטן

זו מביאה מתוך ביתה ואוכלת. לפ"ה דווקא נקט אבל אמצעית בחילוטות לא ולר"ת איכא למימר דלרבותא נקט דכ"ש אמצעית בחילוטות דליכא למגזר כולי האי ולפי' מהר"י נקט הא משום דמהא פריך לרבנן מאי שנא התם דפליגיתו וגזריתו והכא לא גזריתו מכדי למה הדבר דומה כו':

עירוב משום קנין. פירוש דבהאי פת מיקני רשות להדדי אע"ג דפירי לא עבדי חליפין מ"מ קנו בתורת דמים וא"ת והתנן לקמן בהדר (דף עא.) בעל הבית שהיה שותף לשכיניו לזה כיין ולזה בשמן אין צריך לערב ואמר בהדר (דף עב:) נמי בני חבורה שהיו מסובין וקדש עליהם היום סומכין על הפת שעל השולחן משום עירוב ולמ"ד משום דירה אמאי וי"ל דכיון שיש קירוב דעת ביניהן עשאוה חכמים כאילו הקנו זה לזה: **מפני** שאינה מצויה. ובאמר דבריס נמי אין מערבין עירובי חלילות אלא בפת דשכיח טפי וגבי שיתוף הקילו שלא להצריך פת ושרי בשאר דבריס דשכיחי קצת אבל במעה אלא שכיח כלל לא: **איכא** בינייהו כלים ופחות משוה פרוטה. דלמ"ד משום קנין אין מערבין בפחות משוה פרוטה אע"ג דאיכא מזון ג' סעודות וא"ת וכי איכא שוה פרוטה להוי עירוב אע"ג דליכא מזון ג' סעודות דהא אפילו בכלי הוי עירוב למ"ד משום קנין אם כן מה צריך ג' סעודות וי"ל כשמפרש ועושה דרך קנין לא בעי חזי לאכילה וקונה אפילו בכלי אבל בפתם כמו שרגילין לערב שאין מפרשין ומדקדקין לעשות דרך קנין בעי נמי שיהא בו חשיבות לאוכל: וקטן

ואיתיר אבל היכא דפלגיה מיפלג לא ותרתי למה לי צריכי דאי אשמעינן התם משום דקפיד אבל הכא אימא לא ואי אשמעינן הכא משום דפלגיה מיפלג אבל התם אימא לא צריכא אמר ליה ר' אבא לרב יהודה בבי מעצרתא דבי רב זבאי מי אמר שמואל החולק את עירובו אינו עירוב והאמר שמואל בית שמניחין בו עירוב אינו צריך ליתן את הפת מ"ט לאו משום דאמר דכיון דמנח בסלא כמאן דמנח הכא דמי ה"נ כיון דמנח בסלא כמאן דמנח הכא דמי א"ל התם אע"פ שאין פת מ"ט דכולהו הכא דיירי אמר שמואל עירוב משום קנין וא"ת מפני מה אין קונין במעה מפני שאינה מצויה בערבי שבתות היכא דעירב מיהו לקני גזירה שמא יאמרו מעה עיקר וזמנין דלא שכיח מעה ולא אתי לאיערובי בפת דאתי עירוב לאיקלקולי רבה אמר [ד] עירוב משום דירה מאי בינייהו איכא בינייהו כלי ופחות משוה פרוטה וקטן

מסורת הש"ס

ה) [כ"ב יב: עט. קסח.], ו) [לקמן פח.], ז) [לעיל מח:], ד) [ירוש' עירובין פ"ה ה"ח], ט) כש"ה: אמידי, ו) [מנחות פ"ה מ"ו].

מוסף רש"י

מדת סדום. זה נהנה וזה לא חסר [ב"ב יב:] לא היו עושין טובה (כתובות קג.) אין מהנה לחבירו אע"פ שאין חסר כלום (רשב"ם ב"ב נח:) מדת סדום כדתנן (אבות פ"ה מ"י) האומר שלי שלי שלך שלך זו מדה בינונית ויש אומרים זו מדת סדום (רשב"ם ב"ב קסח:). מאנשי ורדינא. שם מקום (דה יח.) תגרים לקנים ולרי עין כמתוגן היו (ביצה כז.). חמשה שגבו את עירובן. שהיו דרין בחצר אחת ונגנו מכל אחד את עירובו להביר את תוכין להניח מכאיהן לתנר (לעיל מח:). ונתנוהו בשני כלים. בנית אחד (שם). עירוב משום דירה. לבית שנתנים כו' הפת של עירוב הוי כאילו כולן דרין בתוכו ומצלת כל הבתר משתמשת בבית אחד (סוכה ג.).

רבינו חננאל

תניא כשמואל אמר רבי שמעון למה הדבר דומה לשלש חצירות הפתוחות זו לזו כו'. עד חכמים אומרים שלשתן אסורות. ואזדא שמואל לטעמיה דאמר שמואל חצר שבין שני מבואות עירבה עם שניהם אסורה עם שניהם. בחכמים דאמרי שלשתן אסורות זו עם זו. לא עירבה עם שניהם אוסרת על שניהם. כמבוי אחד רגילה לערב עמו ובאחד אין רגילה, המבוי שהיא רגילה לערב עמו אסור. והאחד שאינה רגילה עמו מותר. ואם חזרה חצר זו ועירבה עם מי שלא היתה רגילה לערב עמו, הותר המבוי שהיתה רגילה בו שכבר סילקה עצמה מן המבוי הזה וחזרה על האחר. ואם עירבו כני המבוי שהיתה רגילה חצר זו לערב עמהן, הוו החצר לא עירבה עמהן ולא עם בני מבוי האחר, וגם בני אותו מבוי אפי' לעצמם לא עירבו, דוחין זו החצר שלא עירבה עמהן אצל המבוי שלא עירב ואומרים שמכלל אותו מבוי הוא, שבני אותו מבוי אין מפסידין כלום, דבלא זו נמי אסורין הן דהא לא עירבו. כי מצטרפא בהדייהו למשרא בני המבוי שהיתה רגילה

עין משפט נר מצוה

מו א ב ג מי' פ"ה מהל' עירובין הלכה ז ח ט טוש"ע ת"ח סי' שפו סעיף ט:
מז ד מי' שם הלכה ב טוש"ע ת"ח סי' שפו סעיף ה:
מח ה ו מי' פ"ח מהל' עירובין הלכה יח
סמג עשין ג טור ש"ע ת"ח שם סעיף ד:
מט ז ח מי' שם הלכה מז טור ש"ע שם סעיף ג:

רבינו חננאל (המשך)

בו שפיר דמי, דבגון זה כופין על מידת סדום. אמר שמואל המקפיד על עירובו. פי' המרקדק שלא יתערב לו עם (אחרון) [אחרים] כדי שלא יקח פחות משלו אינו עירוב. לפי שלא נקרא עירוב אלא שמתערב. ר' חננא אמר עירובו עירוב אלא שנקרא מאנשי וורדינא. פירוש אנשי וורדאן היו ידועין בציקנות וכצרות עין. אמר רב יהודי אמר ר' שמואל החולק עירובו בשני כלים אפילו לבית הילל אין עירובו עירוב. עד כאן [לא] קאמ' בית הילל דעירובו עירוב אלא היכא דמלייה למנא ואותיר אבל פליגה הוא (פליג') מיפלג אין עירובו עירוב. ומי אמר שמואל הכי שהחולק לעירובו אינו עירוב, והא אמר שמואל בית שמניחין בו עירוב אין צריך ליתן פת עמהן. מאי טעמא לאו משום דאמרינן פת דמנחא בסלא כמאן דמנחא בהדי עירוב דמי. ושניהן לא הכי קאמר שמואל אין צריך להיות לו פת בבית מאי טעמ' כולהו הכא דיירי. כלומר [כל ה]עירובין קיבצם אצלו בזה הבית, לפיכך הוא אין צריך כלום. אמר שמואל עירוב משום קיניין מקום. וא"ת (מה אמר) (מפני מה) אין קונין במעות לפי שאין מצויין בערב שבת. ואקשינן אי הכי אי עירב במעות ליהוי עירוב. אלמא (תנן) הנותן מעה לנחתום כדי שיזקה בעירוב ה) כו'. ודחינן דילמא אתי למיסר מעה עיקר וזימנין דליכא מעה ולא מערב בפת. רבה אמר עירוב משום דירה. איכא בינייהו שנתן לשכיני כלי שאין בו שוה פרוטה. לשמואל [והוי עירוב] דהא קיניין איתיה בפחות משוה פרוטה. לרבה לא הוי עירוב.

ה) לא זכו לו משתיו לקמן דף פח ע"ב.

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com